

NGHIÊN CỨU CẢNH HUỐNG NGÔN NGỮ DÂN TỘC TÀY

Ở VÙNG ĐÔNG BẮC VIỆT NAM

1. Họ và tên nghiên cứu sinh: HÀ THỊ TUYẾT NGA
2. Giới tính: Nữ
3. Ngày sinh: 01/ 01/1963
4. Nơi sinh: Hà Nội
5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 2387/QĐ - SĐH, ngày 29 tháng 6 năm 2007 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.
6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Quyết định thay đổi tên đề tài luận án số 1524/QĐ - SĐH ngày 28/11 năm 2011 của Hiệu trưởng trường Đại Học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.
7. Tên đề tài luận án: Nghiên cứu cảnh huống ngôn ngữ dân tộc Tày ở vùng Đông Bắc Việt Nam.
8. Chuyên ngành: Ngôn ngữ các dân tộc thiểu số Việt Nam
9. Mã số: 62.22.01.25
10. Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS.TS Vương Toàn
11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:

Luận án là công trình khoa học giải quyết vấn đề về cảnh huống ngôn ngữ (CHNN) của một dân tộc thiểu số (DTTS) trong thời kỳ hội nhập trên phương diện xã hội - ngôn ngữ học tộc người. Đó là sự tổng kết mang tính hệ thống về các vấn đề liên quan đến sự tồn tại của ngôn ngữ trong mối liên quan chặt chẽ tới phát triển bền vững (PTBV) vùng trên cơ sở nhìn nhận các kinh nghiệm của thế giới. Do đó về phương diện khoa học luận án đã:

- Hệ thống hóa các quan điểm và làm rõ lý luận về CHNN và tập hợp xây dựng các tiêu chí đánh giá vị thế ngôn ngữ.

- Chỉ ra những yếu tố ảnh hưởng đến sự thay đổi CHNN.

- Xây dựng phương pháp tính điểm có thể áp dụng được với tất cả các ngôn ngữ dân tộc thiểu số

(DTTS) $\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^k X_i}{n}$ trong đó $0 \leq \sum_{i=1}^9 X_i \leq 45$ để đưa ra các giả thuyết khoa học về độ nguy cấp của ngôn ngữ DTTS.

Ngoài ra về mặt thực tiễn luận án đã đưa ra:

- Kết quả khảo sát là một thư mục có giá trị cho việc nghiên cứu về ngôn ngữ DTTS.

- Nhận thức được giá trị của ngôn ngữ DTTS trong PTBV vùng.

- Giải pháp mang tính thực tiễn để phát huy vai trò của các ngôn ngữ DTTS trong PTBV góp phần vào sự cố gắng chung của cộng đồng trong việc bảo vệ ngôn ngữ dân tộc Tày nói riêng và ngôn ngữ các DTTS nói chung.

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn: Kết quả nghiên cứu của luận án là cơ sở khoa học và thực tiễn để xây dựng chính sách ngôn ngữ giúp các ngôn ngữ dân tộc vừa được sử dụng, vừa được phát triển để nâng cao vị thế và phát huy vai trò của nó

13. Những hướng nghiên cứu chính tiếp theo:

- Hướng đến việc áp dụng những lí luận mới về CHNN vào việc xét từng tiêu chí cụ thể trong các tiêu chí tổng thể để tiếp cận nghiên cứu CHNN theo những tiêu chí nhỏ tùy theo mục đích nghiên cứu và đặc trưng của vùng ngôn ngữ.

- Nghiên cứu có thể mở rộng ra các vùng khác để lựa chọn CHNN của một vùng cụ thể để nghiên cứu vì ngôn ngữ vùng ngoài tiếng Tày vùng ĐB, còn có rất nhiều các ngôn ngữ vùng khác như tiếng Thái ở Tây Bắc, tiếng Chăm ở vùng Duyên hải Nam Trung Bộ, tiếng Êđê ở vùng Tây Nguyên, tiếng Khơ – me ở vùng đồng bằng sông Cửu Long...

14. Các công trình đã công bố có liên quan đến luận án:

1. Hà Thị Tuyết Nga, Hà Thu Hương (2009), “Tiếp cận duy trì và phát triển ngôn ngữ dân tộc thiểu số”, Kỉ yếu hội thảo khoa học quốc tế về Nghiên cứu, giảng dạy Việt Nam học và tiếng Việt, NXB Khoa học Xã hội, tr. 421 - 427.

2. Hà Thị Tuyết Nga (2010), “Tiếp cận tiêu chí đánh giá sức sống ngôn ngữ”, Tạp chí Ngôn Ngữ (254), Viện khoa học xã hội Việt Nam, Viện ngôn ngữ học, tr. 29 - 39.

3. Hà Thị Tuyết Nga (2011), “Tiếp cận 5 mô hình phối hợp trong việc dạy tiếng Việt cho đồng bào dân tộc thiểu số”, The First International Conference of Research and Teaching Vietnamese, Bình Châu, tr.114 - 116.

4. Hà Thị Tuyết Nga (2012), “Vị thế tiếng Tày với sự phát triển bền vững vùng Đông Bắc Việt Nam”, Hội nghị Thái Học toàn quốc lần thứ VI, NXB Thế giới, tr. 776 - 786.